

EUROPA DOKORÁN

euromagazín Súkromnej
SOŠ podnikania Senica

1. číslo (11/2017)

Dvojitá kvalita potravín

Predstavujeme poslancov Európskeho parlamentu

Otestuj sa !

Milí čitatelia!

Prečo školský časopis Európa dokorán?

Som Európanka – sme Európania, pochádzame z rôznych krajín, hovoríme rôznymi jazykmi, máme rôzne tradície, zvyky a vierovyznania.

Zdieľame európsky kontinent už tisíce rokov, narodilo sa tu veľa známych umelcov, vedcov, vynálezcov, či športovcov. Európa, bohužiaľ, však nie je len o veľkých úspechoch. V priebehu storočí ľudí trápili spory, čo veľakrát viedlo ku krvavým bitkám. Po 1. a 2. svetovej vojne zostalo všetko zničené a v troskách. Milióny ľudí zbytočne zahynulo, či už na bojiskách alebo v koncentračných táboroch. Po týchto útrapách vládne na našom kontinente cez 60 rokov mier.

60 rokov mieru, demokracie a solidarity – a to i vďaka založeniu Európskeho hospodárskeho spoločenstva (predchodcovi Európskej únie), ktorého 60. výročie sme si pripomenuli 25. marca 2017.

Dnešná mladá generácia vyrastá v Európskej únii, z tohto dôvodu je priam nevyhnutné, aby hlbšie porozumela tomu, ako EÚ funguje. Pretože každý z nás je Európan, je veľmi dôležité, aby sme sa aktívne zapájali do diania okolo nás.

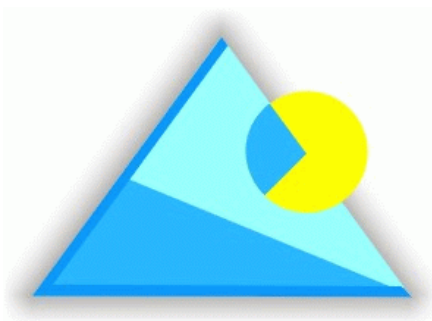
Nie je nám to jedno – budúcnosť záleží len na nás, na všetkých!

V mene celej redakčnej rady Vám prajem príjemné čítanie!

Mgr. Ružena Prosnanová
šéfredaktorka

Obsah

Editoriál	1
Máme školskú informačku!	3
Niet Štúra – niet národa slovenského!	4
Návšteva Úradu vlády SR	5
Dvojitá kvalita potravín	6
Predstavujeme poslancov Európskeho parlamentu	7
60. výročie Rímskych zmlúv	8
Vedeli ste, že?	9
Chuťovky v Dánsku	10
Otestuj sa!	11

Informačná kancelária SPOLU o EÚ:

Malá, ale naša!

Tento školský rok sme sa zapojili do projektu s názvom Ambasádorská škola Európskeho parlamentu. Ide o vzdelávací program, ktorý je zameraný na žiačky a žiakov stredných škôl. Celý projekt je realizovaný Informačnou kanceláriou Európskeho parlamentu v spolupráci s Academiou Istropolitana Nova a s Helsinským výborom pre ľudské práva na Slovensku.

Cieľom je šíriť povedomie o Európskej únii a európskej parlamentnej demokracii medzi mladými ľuďmi prostredníctvom poskytovania aktuálnych a praktických vedomostí. Nejde len o učenie sa faktov o EÚ, ale aj o priamu skúsenosť s európskym občianstvom - čo táto skutočnosť znamená pre náš každodenný život a ako zmeniť Európu v budúcnosti podľa predstáv mladých ľudí.

Prvým krokom bolo vytvorenie informačnej nástenky a zriadenie miesta, kde sa budú ambasádori pravidelne stretávať. Som nesmierne rada, že aj na našej škole máme zanietých, zodpovedných a cieľavedomých študentov, ktorí ochotne pomáhali pri príprave kancelárie a obetovali jej nejednu prestávku, či hodinu – dve po vyučovaní.

Informačná kancelária SPOLU o EÚ je konečne pripravená a naša skupina junior ambasádorov začala naplno pracovať na pripravovaných aktivitách, s cieľom zabojsovať o titul Ambasádorská škola Európskeho parlamentu.

Za propagačný materiál veľmi pekne ďakujeme informačnej kancelárii Europe Direct Senica a Informačnej kancelárii EP na Slovensku.

Mgr. Ružena Prosnanová

Niet Štúra - niet národa slovenského!

Dňa 13.10. 2017 sme sa my, študenti 2. ročníka, zúčastnili historicko-literárnej exkurzie. Navštívili sme dom Ľudovíta Štúra v Modre a jeho pamätnú izbu. Videli sme tiež pomník tohto významného buditeľa i jeho brata na modranskom cintoríne.

Štúr bol slovenský politik, filozof, historik, jazykovedec, spisovateľ, básnik, publicista, redaktor a pedagóg. Narodil sa 28. októbra 1815 v Uhrovci a zomrel 12. januára 1856 v Modre (mal vtedy 40 rokov). Mal 5 súrodencov, jeho najstarší brat Karol Štúr zomrel podobne ako on, 13. januára vo veku 40 rokov. Po jeho smrti sa Ľudovít presťahoval do Modry, aby sa mohol postarať o bratových sedem detí. Na poľovačke 22. decembra 1855 sa pri pokuse o preskočenie potoka nešťastne postrelil do stehna a následne 12. januára 1856 o deviatej večer zomrel na následky otravy krvi.

Ľudovít Štúr bol najvýznamnejší predstaviteľ slovenského národného života a vedúca osobnosť slovenského národného obrodenia v pol. 19. stor. , kodifikátor slovenského spisovného jazyka založeného na stredoslovenských nárečiach. Bol členom SNR, nastalo povstanie Slovákov za vydobytie si svojich národných a sociálnych práv. Bol to národovec, horlivý príslušník národa a veľký vlastenec. Napriek tomu, že bol zaľúbený do Adely Ostrolúckej, nikdy sa neoženil, pretože dal prednosť národu pred ženou.

Spolu s Hurbanom a Hodžom uzákonil v roku 1848 spisovnú slovenčinu.

Písal **Slovenskje národnje novini** (prvé noviny na Slovensku).

Kristína Obuchová, 2. A

Navštívili sme Úrad vlády SR

Ku príležitosti Medzinárodného dňa občianskeho práva sme navštívili Úrad vlády SR.

Naše prvé kroky smerovali do nádhernej Kaplnky Nepoškvrneného počatia Panny Márie nachádzajúcej sa v letnom arcibiskupskom paláci. Ďalej sme v tejto veľkolepej budove mohli obdivovať reprezentačné priestory, a to Zrkadlovú sálu, Ružový, Zelený a Žltý salónik.

Nakoniec sme sa presunuli do Novej budovy Úradu vlády SR. Pán sprievodca nás zaviedol do Rokovacej miestnosti vlády SR, kde sme si mohli vyskúšať, ako pohodlne sa sedí v ministerských kreslách. Prehliadku sme ukončili v tzv. Presscentre, ktoré sa využíva najmä na rôzne konferencie a prednášky.

Študentom, ale aj pedagogickému dozoru sa prehliadka veľmi páčila a odniesli si nielen pekné fotografie, ale najmä cenné informácie o histórii letného arcibiskupského paláca, priebehu jednotlivých rokovaní, či tlačových konferencií.

Zuzana Nemcová, 3. A

CHCEME KVALITNEJŠIE VÝROBKY!

Zhruba pred pol rokom sa začala téma o rozdielnej kvalite výrobkov v Európe. Slovenská ministerka pôdohospodárstva Gabriela Matečná spolu s eurokomisárkou pre ochranu spotrebiteľov Věrou Jourovou predložila rade ministrov pôdohospodárstva EÚ laboratórne výsledky, ktorými sa preukázalo, že kvalita toho istého produktu vyrábaného pre náš trh je nižšia ako v západnej Európe.

Eurokomisárka sa k celému problému vyjadrila takto: „Podľa môjho názoru je toto neférová obchodná praktika. Buď sa zvýši kvalita výrobkov, ktoré sa predávajú vo východnej EÚ, a teda aj na Slovensku, alebo sa výrobky s nižšou kvalitou premenujú, aby ľudia vedeli, čo kupujú.“

Tento problém sa týka tretiny krajín EÚ, preto sa naše vlády spojili (nielen štáty V4-Maďarsko, Poľsko, Česko, Slovensko; ale aj Slovinsko, Chorvátsko, Bulharsko, Rumunsko a Litva) a vyvíjajú tlak na Európsku komisiu, aby čím skôr vydala novú metodológiu, podľa ktorej budú v EÚ použité rovnaké receptúry a rovnaké materiály na výrobky.

Na porovnanie si zoberme celosvetovo známy nápoj Coca-Cola. Asociácia spotrebiteľov Slovenska testovala Coca-Colu v ôsmich krajinách EÚ. Jej zloženie skúmal Štátny veterinárny a potravinový ústav v Bratislave a zistil, že „nové“ štáty EÚ do nápojov namiesto požadovaného množstva sacharózy pridávajú lacnú náhradu izoglukózu.

V každej z ôsmich krajín má Coca-Cola iné zloženie

Medzinárodný koncern Coca-Cola má v každej krajine vlastný podnik na výrobu tohto nápoja. Sirup sa do nich dodáva z centrály, obsah kofeínu bol v testovaných nápojoch približne rovnaký. Každá testovaná Coca-Cola však mala iný obsah a zloženie cukrov.

Spotrebiteľ, ktorý je na niektoré druhy cukrov citlivý, sa nemôže spoľahnúť, že dostane rovnaký nápoj vo všetkých krajinách.

Ceny Coca-Coly (v eurách/liter)

Rumunsko	0,78
Bulharsko	0,86
Slovensko	0,96
Maďarsko	0,97
Poľsko	0,98
Česko	1,04
Rakúsko	1,19
Nemecko	1,34

Test Coca-Coly

1-litrové balenie,
v prípade Slovenska 2-litrové balenie

Legenda

● kofeín ● fruktóza ● glukóza ● sacharóza ● izoglukóza

Nemecko

● 95,13 mg / l
● 4,16 g / 100 ml
● 4,69 g / 100 ml
● 1,84 g / 100 ml
● nie

Česko

● 96,89 mg / l
● 2,93 g / 100 ml
● 3,33 g / 100 ml
● 4,11 g / 100 ml
● nie

Poľsko

● 96,82 mg / l
● 2,54 g / 100 ml
● 2,93 g / 100 ml
● 5,01 g / 100 ml
● nie

Rakúsko

● 95,04 mg / l
● 2,16 g / 100 ml
● 2,45 g / 100 ml
● 5,39 g / 100 ml
● nie

Rumunsko

● 97,11 mg / l
● 3,78 g / 100 ml
● 4,26 g / 100 ml
● 2,68 g / 100 ml
● áno

Slovensko

● 96,94 mg / l
● 5,76 g / 100 ml
● 4,54 g / 100 ml
● 0,1 g / 100 ml
● áno

Maďarsko

● 97,87 mg / l
● 5,79 g / 100 ml
● 4,46 g / 100 ml
● 0,1 g / 100 ml
● áno

Bulharsko

● 95,49 mg / l
● 5,88 g / 100 ml
● 4,53 g / 100 ml
● 0,1 g / 100 ml
● áno

ZDROJ: ASOCIÁCIA SPOTREBITEĽOV SLOVENSKA, SVPS-SVPÚ, GRAF SME/JP

Zuzana Nemcová, 3. A

Predstavujeme Európsky parlament

V tejto sérii článkov by sme vám chceli priblížiť našich europoslancov. V dnešnom čísle sa dozviete základné údaje o zložení, programe a práci Európskeho parlamentu a spoznáte bližšie pani poslankyňu Moniku Flašíkovú Beňovú.

Európsky parlament je jedným z orgánov Európskej únie. Predstavuje dôležité fórum pre politické diskusie a rozhodovanie na úrovni EÚ.

Súčasným predsedom je Antonio Tajani. V parlamente je 751 poslancov z 28 členských štátov, ktorí sú volení občanmi EÚ. Voľby sa konajú každých 5 rokov (posledné boli v 2013).

Európsky parlament má tri hlavné sídla. V Štrasburgu sa koná 12 mesačných plenárnych zasadnutí, vrátane zasadnutia o rozpočte. Dodatočné plenárne zasadnutia sa konajú v Bruseli. Výbory Európskeho parlamentu zasadať v Bruseli. Generálny sekretariát Európskeho parlamentu sídli v Luxemburgu. Hoci Európsky parlament nevytvára zákony ako národné parlamenty, zmluvy prijaté od roku 1992 značne rozšírili právomoci EP. Základné právomoci sú legislatívna, rozpočtová a kontrolná právomoc. Taktiež politická rola parlamentu postupne rastie.

V Európskom parlamente má Slovensko 13 poslancov. V tomto vydaní si bližšie predstavíme pani poslankyňu **Moniku Flašíkovú Beňovú**.

Politická skupina v Európskom parlamente:

S&D – Skupina progresívnej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente, podpredsedníčka

Politická príslušnosť v SR:

SMER – Sociálna demokracia

Funkcie v Európskom parlamente:

Členka

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

Delegácia pri Spoločnom parlamentnom zhromaždení AKT – EÚ

Náhradníčka

Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

Delegácia pre vzťahy s Izraelom

Delegácia pri Euro-latinskoamerickom parlamentnom zhromaždení

Martina Štítina, 3. C

60. VÝROČIE RÍMSKÝCH ZMLÚV

Práve tento kalendárny rok je významný z hľadiska 60. výročia podpísania dvoch zmlúv, ktorými sme sa zaviazali k vzájomnej spolupráci, solidarite a mieru.

Stalo sa tak práve 25. marca 1957, keď šesť zakladajúcich krajín (Nemecko, Francúzsko, Taliansko a krajiny Beneluxu) podpísalo v Ríme Zmluvu o Európskom hospodárskom spoločenstve (EHS) a Zmluvu o Európskom spoločenstve pre atómovú energiu (Euratom), ktorými položili základy európskej integrácie. Tak vznikol spoločný trh založený na voľnom pohybe tovaru, osôb, kapitálu a služieb.

Súčasný predseda Európskej komisie Jean-Claude Juncker vyhlásil:

„Naši rodičia a starí rodičia založili túto Úniu s jediným spoločným cieľom:

Už nikdy viac vojnu!

Boli pevne presvedčení o tom, že nás zrušenie prekážok a spolupráca bez vzájomnej nevraživosti všetkých posilnia. História im dala za pravdu. Hodnoty, na ktorých je táto Únia založená, sa za celých 60 rokov nezmenili: mier, sloboda, tolerancia, solidarita a zásady právneho štátu nás zaväzujú a spájajú. Nesmieme ich považovať za samozrejmosť a musíme za ne každý deň bojovať. Naša demokracia, naša rozmanitosť a naša nezávislá a slobodná tlač sú základnými piliermi sily Európy – žiadny človek, ani inštitúcia nestojí nad zákonmi. Európska únia zmenila naše životy k lepšiemu. Musíme zabezpečiť, aby tomu tak bolo aj naďalej, v záujme generácií, ktoré prídu po nás. Momentálne vedú všetky cesty do Ríma.

Po Ríme existuje len jediná cesta vpred, bez ohľadu na to, čím bude dláždená:

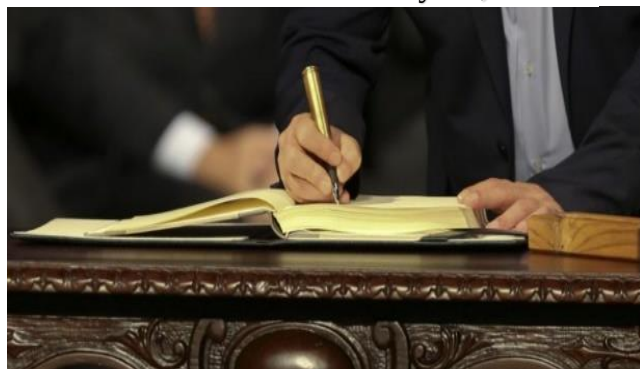
európska jednota.“

Signatármi boli:

- Paul-Henri Spaak a J. Ch. Snoy et d'Oppuers v mene Belgicka
- Konrad Adenauer a Walter Hallstein v mene Západného Nemecka
- Christian Pineau a Maurice Faure v mene Francúzska
- Antonio Segni a Gaetano Martino v mene Talianska
- Joseph Bech a Lambert Schaus v mene Luxemburska
- Joseph Luns a J. Linthorst Homan v mene Holandska

Jana Sabayová, 2. A

Vedeli ste, že...?

Dánsko je jedným z najmenších členských štátov Európskej únie. Menšie je iba Luxembursko a Belgicko. Značnú časť jeho územia tvoria ostrovy. V Dánsku sú veľmi drahé automobily, lebo si vyžadujú budovanie ciest, parkovísk a garáží. Najpopulárnejším dopravným prostriedkom sa stal bicykel. Využívajú ho všetci, vrátane kráľovskej rodiny. Dáni patria medzi najbohatších Európanov. Najznámejším dánskym výrobkom je stavebnica lego, s ktorou sa hrajú deti na celom svete. Z lega je vybudovaný aj LEGOLAND, jedna z najväčších turistických atrakcií Dánska.

-Dánsko (DANMARK), faersky: KONGARÍKIDH DANMARK, grónsky: DANMARKIP NALAGAUVFIA

-**OFICIÁLNY NÁZOV:** DÁNSKE KRÁĽOVSTVO

-**HLAVNÉ MESTO:** KODAN

-**POLITICKÝ SYSTÉM:** PARLAMENTNÁ MONARCHIA

-**ŠTÁTNE ZRIADENIE:** KONŠTITUČNÁ MONARCHIA

-**ÚR. JAZYK:** DÁNČINA

-**ČLEN EÚ OD ROKU** 1973

-**MENA:** DÁNSKA KORUNA

-**EUROKOMISÁRKA:** MARGRETHE VESTAGER, komisárka pre hospodársku súťaž

-**EUROPOSLANCI:** 13

AARHUS – Európske mesto kultúry 2017

Aarhus [ó'hus] je druhé najväčšie mesto Dánska, má 294 954 obyvateľov. Leží na východnom pobreží Jutského poloostrova pri Aarhuskom zálive (*Aarhus Bugt*). Mesto je významným námorným prístavom, hospodárskym a kultúrnym strediskom Jutska a tiež sídlom druhej najväčšej dánskej univerzity (22 tisíc študentov), založenej v roku 1928.

Pamätihodnosti

- ❖ Katedrála sv. Klimenta (*Domkirke*)
- ❖ Radnica (*Rådhus*)
- ❖ Stará radnica z rokov 1856 - 1857, dnes Dánske múzeum ženy (*Kvindemuseet i Danmark*).
- ❖ Skanzen Den gamle By („Staré mesto“)
- ❖ Zámok Marselisborg (*Marselisborg slot*)

V tomto meste bola 25. júna 1998 podpísaná Medzinárodná zmluva o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovaní a prístupu k právnej ochrane v otázkach životného prostredia, známa ako Aarhuská zmluva.

Kristína Obuchová, 2. A

Chut'ovky v Dánsku

Pre dánsku kuchyňu je charakteristické najmä studené jedlo. Tradičným dánskym pokrmom je Smorrebrod – sendvič z tmavého chleba bohato obložený mäsom, rybami, darmi mora, zeleninou či vajcami. Národným jedlom sú i Frikadeller – ploché smažené fašírky z mletého mäsa podávané s varenými zemiakmi, mäsovou šťavou, cviklou alebo červenou kapustou. Zvláštnosťou dánskej kuchyne je Rullepolse – závitok z bravčového žalúdka s bylinkami a korením. Krája sa na plátky a dáva sa často na sendviče.

Chcete ochutnať dánsku kuchyňu? Vyskúšajte si pripraviť vlastné Frikadeller :)

4 porcie/50 minút

Budete potrebovať:

- ✓ 250 g bravčového pliecka
- ✓ 1 šálka hladkej múky
- ✓ 1 cibuľa
- ✓ 2 strúčiky cesnaku
- ✓ 2 čl soli
- ✓ 1 čl mletého korenia
- ✓ 2 vajcia
- ✓ 1 hrnček mlieka
- ✓ rastlinný olej

1. Mäso pomelieme, pridáme múku a dobre premiešame. Pridáme nadrobno nakrájanú cibuľu, roztlčený cesnak, osolíme a okoreníme podľa potreby. Nakoniec pridáme vajcia a mlieko a dobre premiešame.
2. Zmes necháme odležať v chladničke, aby sa nám lepšie tvarovala. Pomocou polievkovej lyžice tvarujeme guľky, ktoré vyprážame na panvici dozlatista. Podávame so zemiakmi alebo zeleninovým šalátom.

**VELBEKOMME!
DOBRÚ CHUŤ! :)**

Otestuj sa!

Taliansko

1. Kedy vzniklo Taliansko?

- a.) 17. 3. 1860
- b.) 17. 3. 1861
- c.) 18. 3. 1861

2. Aké je hl. mesto Talianska

- a.) Rím
- b.) Miláno
- c.) Benátky

3. V ktorom roku bola v Taliansku zavedená mena euro?

- a.) 2002
- b.) 2004
- c.) 2008

4. Na ktorom polostrove sa Taliansko nachádza?

- a.) na pyrenejskom
- b.) na apeninskom
- c.) na balkánskom

5. V ktorom talianskom meste sa odohráva tragédia Rómeo a Júlia?

- a.) Rím
- b.) Florenca
- c.) Verona

6. Ktoré ostrovy patria k Taliansku?

- a.) Capri, Korzika, Sicília
- b.) Elba, Sicília, Sardínia
- c.) Korzika, Sicília, Sardínia

7. Aké farby má Talianska vlajka?

- a.) červená, modrá, žltá
- b.) modrá, zelená, červená
- c.) zelená, biela, červená

8. Všetci poznáme pizzu calzone, čo ale v preklade calzoni znamená?

- a.) pochúťka
- b.) nohavice
- c.) zelenina

9. Ktorý je najväčší taliansky ostrov?

- a.) Sicília
- b.) Elba
- c.) Sardínia

10. Koľko obyvateľov má Taliansko

- a.) 60 miliónov
- b.) 50 miliónov
- c.) 30 miliónov

1. b), 2. a), 3. a), 4. b), 5. c), 6. b), 7. c), 8. b), 9. a), 10. a)

Náš tím:

Šéfredaktorka: Mgr. Ružena Prosnanová

Grafik: Martin Soviš, 3.B

Redaktori:

Jana Sabayová, 2. A

Kristína Obuchová, 2. A

Zuzana Nemcová, 3. A

Martina Štítina, 3. C